

Planera för konflikter

Kan fiskare bli något annat än relikter eller pittoreska utställningsobjekt som tillåts existera för lokalfärgens skull? Vem skall bestämma över hur kustresurserna ska skötas för att inte utarmas? Vad kan vi lära från andra håll? Den underliggande frågan är naturligtvis om och hur naturresurser längs kusten skall exploateras. När samhället i övrigt bygger på expansion och ständig tillväxt, hur skall då de som lever av naturliga resurser kunna hävda sig, när de omgärdas av allt strängare regler?

Foto: Kate Kärrberg/Naturbild

Trots att den huvudsakliga sysselsättningen längs kusten finns i landbundna yrken, ganska likt resten av landet, intar fisket en viktig plats i diskussionen här. Fisken är ju kustens unika naturresurs, och mycket av diskussionen om förvaltning och regleringar rör den. Den övergripande bilden, som grundas på statistik, visar att ett fåtal utsjöfiskare tar upp enorma fångster av närmast värdelös fisk. Ett större antal lokala fiskare tar upp små fångster av betydligt värdefullare arter.

Bevarande attityd hos kustfiskare

En fråga som diskuteras rör konflikter mellan kustfisket och samhället i övrigt. En stor del av konflikterna har sin brytpunkt i olika gruppers världssyn, och fördjupas av att nya grupper vill komma till tals i frågor som är centrala för kustfisket. Baserat på bl.a. intervjuer tycker vi oss se att kustfiskare står för en mer bevarande attityd, medan utsjöfiskarna har en mer exploaterande syn på resursen. Även kustfiskare och naturvårdande grupper präglas av olika värderingar. Miljövänner uppfattar inte sällan kustfiskare som exploatörer i känsliga områden.

Det pågår en diskussion om huruvida fiskeförvaltning alltför mycket har handlat om beståndsuppskattningar,

fångststatistik, teknisk reglering, övervakning och kontrollverksamhet. Som eventuella lösningar har man diskuterat utifrån kommande idéer av så extremt olika karaktär som individuellt överförbara kvoter och total uteslutning från områden genom marina reservat. Det finns en hel del lokal erfarenhet däremellan som man kan bygga på, i form av lokala förvaltningssätt och regelsystem.

”Ett fåtal utsjöfiskare tar upp enorma fångster av närmast värdelös fisk.

Ett större antal lokala fiskare tar upp små fångster av betydligt värdefullare arter.”

TEXT Anders Ellegård, Karl Bruckmeier, Andrea Morf, Laura Píriz och Anette Ungfors

E-POST andrea.morf@he.gu.se

Innehållet i denna artikel bygger på en skrift som ges ut vid institutionen för humanekologi vid Göteborgs universitet inom SUCOZOMA-projektet. Skriften kan beställas från andrea.morf@he.gu.se.